

„Skloň ke mně své ucho, pospěš, vysvobod' mě, buď mi skálou záštitnou, buď opevněným domem pro mou spásu.“ (Žalm 31:3)

„Ježíš odtud odešel až do okolí Týru a Sidónu. A hle, jedna kananejská žena z těch končin vyšla a volala: „Smiluj se nade mnou, Pane, Synu Davidův! Má dcera je zle posedlá.“ Ale on jí neodpověděl ani slovo. Jeho učedníci přistoupili a žádali ho: „Zbav se jí, vždyť za námi křičí!“ On odpověděl: „Jsem poslán jen ke ztraceným ovcím z lidu izraelského.“ Ale ona přistoupila, klaněla se mu a řekla: „Pane, pomoz mi!“ On jí odpověděl: „Nesluší se vzít chléb dětem a hodit jej psům.“ A ona řekla: „Ovšem, Pane, jenže i psi se živí z drobtů, které spadnou ze stolu jejich pánů.“ Tu jí Ježíš řekl: „Ženo, tvá víra je veliká; staň se ti tak, jak chceš.“ A od té hodiny byla její dcera zdráva.“
Matoušovo evangelium 15:21-28

Festa

Letos nám masopustní veselí nechutná. Zrovna takhle neděle má být masopustní. Žádná zimní festa, ohňostroje na Ukrajině nám stačí. Lidem stačí dotyk kremelské magie, nepotřebujeme nic jiného, žádný dotek lidové magie. Žádné ostatkové zábavy (předpostní ostatky jsou něco jako: „sdílejte, než nám to zakážou“) bujaré pondělí a úterý před středou.

Až do letošních Velikonoc budeme číst biblické Žalmy a Pláč Jeremjášův. V žalmech se ozývají slavnostní melodie či zoufalý křik, vedle uctivého klanění je v nich i nezdvořilý jekot. Velice osobní modlitbou vstoupíme do týdne, v jehož prostředku je popeleční středa a začíná postní období.

Bude to Žalm 20. Přečtu vám jej. Ale trochu jinak, než je ve vašich Biblích. V češtině někdy používáme částici *kéž*, která vyjadřuje touhu, potřebu. Ale zjemňuje řeč a v moderní češtině vlastně chybí, protože zní slabě a nepřesně. Podobně říkáme někdy *at!* se stane to či ono. Ale není jasné, kdo by se měl chopit práce a udělat to či ono. Stejně tak je v našem dvacátém žalmu z Davidova zpěvníku přidána naléhavá částice *kéž* k poměrně rozhodným slovům, která v holé podobě znějí takto:

„Kéž ti v den soužení (ti) Hospodin odpoví, kéž je ti hradem jméno Boha Jákobova!
Kéž Hospodin ti sešle pomoc ze svatyně, kéž tě podepírá (tě) ze Sijónu!
Kéž má na paměti všechny tvé obětní dary, kéž tvou oběť zápalnou rád přijme.
Kéž Hospodin ti dá, po čem tvé srdce touží, kéž splní každý tvůj záměr!
Budeme plesat nad tvým vítězstvím, vztyčíme praporec ve jménu svého Boha. Kéž splní Hospodin (splní) všechna tvá přání!
Nyní vím, že Hospodin dá svému pomazanému vítězství, on mu odpoví ze svého svatého nebe bohatýrskými činy své vítězné pravice.
Jedni se honosí vozy, jiní koňmi, ale my připomínáme jméno Hospodina, svého Boha.
Oni klesali, až padli, my jsme povstali a přetrváme.“

V Bibli máme žalm nadepsaný určením pro předního zpěváka. Ovšem nezpívá se k Hospodinu, ale zpívá se zřejmě vůči králi před tváří Hospodinovou. Protože je nadepsán jako Žalm Davidův, jde pravděpodobně o píseň válečnou, zpívanou při odchodu do králova boje. Ten následující, jedenadvacátý žalm zase při návratech z válek. Ještě přesnější časové určení Žalmu je do doby začátku Davidovy vlády v Jeruzalémě, to je kolem roku tisíc před Kristem.

Přesně to byl čas nájezdů Pelištejců, Aramejců a zvláště Amonitských, kteří se potřebovali ukázat. Povím to příběhem: Nastupující panovník Amonitských Chanún znectil smuteční posly Izraelitů, kteří přišli vyjádřit soustrast při úmrtí jeho otce, krále Náchaše. Považoval je za jednotku diverzantů. Báł se a ze strachu se choval jako pomateneček. Strach dělá strašné věci, vždycky má velké oči. Ten nový král, syn zemřelého Náchaše, nechal ty smuteční hosty, prostě všechny služebníky Davidovy oholit na polovičku hlavy a brady,¹ ustříhl jejich šaty, aby byla vidět polovička zadku a poslal je zpět s holou zadnicí. Vysmál se jim a ponižil je. A hned nato následoval invazní útok ze strany Amónovců spojených s Aramejci. V přesile, jako už tolikrát proti Izraeli. (2. kniha Samuelova 9.-10. kapitola) Jestli vám to něco připomíná, není to podobnost zas tak náhodná.

¹ Nevíme jestli vodorovně a nebo vertikálně. Obojí je potupné. Jiné národy si vousy a vlasy krátili a všelijak upravovali, Židé nikoliv.

A my tady čteme tady žalm zpívaný čelem k přesile, ale i slávě Hospodinově: „Jedni se honosí vozy, jiní koňmi, ale my připomínáme jméno Hospodina, svého Boha. Oni klesali, až padli, my jsme povstali a přetrváme.“ (20:8n) A Pán Bůh dal Davidovým vojevůdcům svoje vítězství, jako už tolikrát. Neříkám: Jako vždycky, protože vždycky to zcela určitě nebylo.

Žalm nás učí, abychom zvedli svůj hlas a volali k Hospodinu. Jaké můžeme mít důvody? Tak třeba válečné tažení Ruska na Ukrajinu. Ale jsou to i malé či velké války v zaměstnání, v manželství, v sousedských a v soudních sporech. Tak často ječíme na protivníky, namísto toho abychom ječeli k Hospodinu.

Řeknu to příkladem: Máme s Andrejem Kašickým společného známého invalidu, který trpí exekucemi za ty, jimž ručil. Neptejte se proč to ručení podepsal, prostě podepsal... Podařilo se ale srovnat všechny papíry a ukazuje se, že by namísto dlouhého splácení mohlo nastat oddlužení během tří let. Já byl tuhle středu v Moravské Třebové jen u toho papírování a prvního jednání. Ale v duchu jsem ječel k Hospodinu, když jsem se díval, kolik lidí se živí na bídě lidí. Samozřejmě všechna čest jde Andrejovi Kašickému, ale především Bohu díky!

Žalm nás učí, abychom mysleli a mluvili jako ti, kteří povstanou a přetrvají. Jako ti, kteří přece nakonec všechno zvládnou, zase něco vymyslí, zvednou se a nevzdají se. Namísto trpného přežívání a nahořklých vtipů budeme hledat cesty k obnově a novým nadějím.

K tomu se čte ten příběh pohanské ženy z okolí Týru a Sidónu. Ježíš vyšel, zvedl kotvy a objevil se v jejím kraji. A ona zareagovala, udělala také comming out a začala volat jako zraněná samice nad svým mládětem. „Smiluj se nade mnou, Pane, Synu Davidův! Má dcera je zle posedlá.“ (Matoušovo evangelium 15:22) Mimo jiné, to je velmi čisté vyznání víry. Ona vyslovila to, co by nikdo jiný neřekl ani jako vtip.

Na rozdíl od toho vnímejte to ohlušující ticho. Ten nezájem učedníků. Mlčel i Ježíš. Naznačil, že je jako pošťák, který má přece balíček s adresou, takže jej nemůže dávat komukoliv. Ale ona přece volala. Učedníci se nestali prostředníky, neřešili nic. Měli pobožný strach z pohanské ženy. Její volání slyšeli jako nemístný křik, jako jekot, který ruší. „Vyřid' ji nebo ji prostě vyhod! Její křik se táhne za námi,“ říkali...

Všimněte si: Ta žena volala o pomoc, a učedníci to slyšeli jinak. Jak slyšíme svoje okolí? Jako obtížné pohany, co si jen stěžují a vlastně si za své exekuce, trápení a neshody mohou sami?

Ježíš mlčel, protože si byl vědom svých mezí daných posláním, nikoli nedostatkem moci. Mlčení ještě není odmítnutím. Není slabostí. Pán Bůh občas mlčí, ale to neznamená, že nic nedělá. A pak své meze přešlapuje z milosrdenství. Neodmítl pohanku, ale dal jí šanci. Připustil možnost rozhovoru. Už tím, že do těch krajů přišel a pak - a především - tím, že odpověděl na její víru, která se nebála jít až na dno svých emocí i sil. Řekla: „Ano, jsem fena, která chrání své štěně!“ (15:26-27) či „Klidně s holou zadnicí, jen mi, prosím pomoz!“

Se žalmovými zpěváky beze studu vložíme své zmatky, emoce i naděje do proseb. Můžeme něco udělat, alespoň maličko darovat, přivést, odvézt. Ale až příliš věcí nemůžeme ovlivnit, jsou nám vzdálené. A tady má smysl modlitba. Jen Bůh může změnit adresáty. Jen Bůh může poslat zcela novou zásilku své milosti. Nezapomeňte! Některé boje se nedají prohrát. I na spáleništi bude jasné, kdo vyhrál.

Tohle se nemodlíme nadarmo: „Hospodin (splní) všechna tvá přání! Nyní vím, že Hospodin dá svému pomazanému vítězství, on mu odpoví ze svého svatého nebe bohatýrskými činy své vítězné pravice.“ I kdybys prohrál, budeš vítězem.